

Е. СИМОНОВСКА, М. СТОЈАНОВА,
Ц. НАКОВСКА, С. МИРАСЧИЕВА

Ј. КУКУШЕВА, К. ТРАЈКОВА,
С. ЈОВАНОВА-МИТКОВСКА

МАТЕМАТИКА

НИЗ ИГРА, ЗБОР И РАЗГОВОР

Прирачникот за воспитувачи и родители „Математика низ игра, збор и разговор“ е четиво кое е добредојдено во услови на општествени промени, не само за воспитувачите и родителите, туку за сите оние кои се занимаваат со развивање на почетните математички поими кај предучилишните деца. Аналогно на насловот, овој практикум има за цел да ги воведат родителите и воспитувачите во елементарниот простор на математиката.

Неговата содржина претставува дидактичко-логична целина и синтеза на теориското и практично искуство, па во тој поглед сосема јасно одговара на програмските задачи за воведување во почетните математички поими и претстави.

Всушност, на еден умешен и вешт начин текстот е поделен на делови. Секој дел претставува посебна целина, а сите заеднички сочинуваат целосна дидактичко-методска целина.

Со оглед на тоа како е осмислен и организиран ракописот, тој нуди можност за еден оригинален пристап кон самиот проблем кој е третиран.

Со задоволство може да се каже дека е постигната поставената цел, да се користи како прирачник за воспитувачи и родители.

проф. д-р Емилија Петрова Ѓорѓева

Во прирачникот се опишани активности кои веќе се реализирани од воспитувачите во ОЈУДГ „Астибо“ - Штип, со тоа што игрите се објаснети на повеќе начини, набројани се потребните материјали за реализација, а се прикажани и фотографии од секоја активност. Воспитно-образовните активности се поделени по домени, па така во овој прирачник ќе најдете игри кои го поттикнуваат Физичкото здравје и моторниот развој; Социо-емоционалниот развој; Јазикот, комуникацијата и развојот на писменоста; Когнитивен развој и стекнување општи знаења; како и Пристапот кон учење. За истакнување се текстовите кои на еден поинаков начин ќе ги воведат децата во светот на математиката, игрите со мемориски картички, слушањето класици како „Оревокршачка“ и сл.

На крај, можам да констатирам дека прирачникот е многу креативен, инспиративен и корисен за секој кој работи во група, како и за секој родител како насока за поттикнување на целокупниот развој кај децата и топло го препорачувам неговото користење.

Билјана Трајчевска

проф. по предучилишно воспитание
ОЈУДГ „Астибо“, Штип

ПРОСВЕТНО ДЕЛО

ПРИРАЧНИК
за воспитувачи и родители
за деца од 2 до 4 години

Елизабета Симоновска, Магдалена Стојанова, Јасминка Кукушева,
Катица Трајкова, Цветанка Наковска, проф. д-р Снежана Мирасчиева,
проф. д-р Снежана Јованова-Митковска

МАТЕМАТИКА НИЗ ИГРА, ЗБОР И РАЗГОВОР

**за деца од 2 до 4 години
(прирачник за воспитувачи и родители)**

2021

„Човекот станува најблизок со себе
дури кога ќе постигне таква серизност,
која детето ја има додека си игра.“
Хераклит

СОДРЖИНА

ВОВЕД	7
1. Детето и математиката	9
2. Креативна и стимулативна средина за развој на почетни математички поими	15
3. Играта кај децата од 2 до 4 години	18
4. Воспитно-образовни активности	21
4.1. Здравје и моторен развој	22
4.2. Социо-емоционален развој	34
4.3. Јазик, комуникација и развој на писменост	50
4.4. Когнитивен развој	59
4.5. Пристап кон учење	74
5. Размислувања наместо заклучок	84
6. Користена литература	90

ПРЕДГОВОР

Почитувани воспитувачи, родители,

Пред вас е прирачникот кој го создадовме со желба да ви помогнеме да го поттикнете севкупниот развој на вашите деца со цел да го постигнат врвот на својот развоен потенцијал.

Градењето куќа започнува со ставање цврсти темели кои ќе бидат во можност да ја издржат големината и тежината на конструкцијата за да биде стабилна во текот на долги години. Но, не е доволно само да изградиме куќа, туку од неа треба да направиме дом, а за тоа е потребно да вложиме многу љубов, истрајност, посветеност. Така и кај децата учењето, воспитанието и образованието се процеси кои започнуваат од моментот кога детето доаѓа на овој свет и траат во текот на целиот живот. Ако целата своја љубов која произлегува од срцето, енергијата, посветеноста ја насочиме и им ја дадеме на децата за кои се грижиме, тогаш цврстите темели поставени во најраната возраст ќе им овозможат на децата можност за надградба, дополнување, проширување, унапредување на вештините, способностите, знаењата низ и преку игра, запознавајќи ја математиката која е насекаде околу нас. Развојните фази кај децата ги следат одредени законитости кои од настанокот на човештвото до денес не се сменети, сменети се само условите во кои децата растат, можностите кои им ги нудиме на располагање ние возрасните и пристапот до нови современи средства за работа и информатичко-компјутерска технологија.

Бидете сигурни дека сета љубов, енергија што ќе ја посветите, ќе ја вложите во воспитување, образование на вашите деца ќе ви донесе голема среќа, затоа што ќе создадете личност која ќе биде сигурна, среќна и подготвена за предизвиците кои ја чекаат во одењето по патеката наречена живот.

Затоа овој прирачник им е посветен на најодговорните за воспитание и образование на децата од најрана возраст, а тоа се, пред сè, родителите, а потоа вторите мајки како што ги нарекуваат, воспитувачите, наставниците и сите оние кои се грижат за правилен раст и развој на децата, нашата иднина.

Од авторите

ВОВЕД

ЗОШТО МАТЕМАТИКА?

Ова е прашање што веројатно ќе си го поставуваат сите оние кои ќе имаат можност да слушнат за овој прирачник. Ако имате можност да го разгледате и да го користите, веднаш ќе добиете претстава за што станува збор. Одговорот е едноставен **МАТЕМАТИКАТА Е НАСЕКАДЕ ОКОЛУ НАС.**

Само завртете се околу себе, погледнете, насочете го своето внимание и ќе сфатите дека сме опкружени со форми, линии, поими, релации кои значат математика. Потребно е малку повеќе да ги поттикнуваме и да ги насочиме децата низ игра да ги забележуваат, да ги користат математичките поими, релации, ориентација во простор, за да им стане применливо нивното познавање. Научно е докажано дека периодот во развојот на детето во првите пет е најважен на свет, односно во овој период започнува сè. Содржините кои се понудени во овој прирачник се приспособени за деца од 2 до 4-годишна возраст, со цел поттикнување на севкупниот развој на децата преку нагласување и усвојување на математичките поими, релации. Инклузијата на децата во редовните групи ни покажа дека играта претставува највисок облик на задоволство и среќа кај сите деца без исклучок и ги отвора вратите за постигнувања, напредок и достигнување на развојните потенцијали кај секое дете според индивидуалните можности.

Имено, овој прирачник е изработен од стручни работници и воспитувачи од детската градинка „Астибо“ и професори од ФОН при УГД од Штип – професионалци, практичари од областа на предучилишното воспитание и образование, со единствена цел да им помогне на сите воспитувачи, практичари, родители и сите оние кои се грижат за правилен раст и развој на децата до четиригодишна возраст низ игра и со игра да стекнат вештини и знаења за основните математички поими, со што полесно да развијат способност за донесување заклучоци, решавање проблеми, логичко размислување, насочување на вниманието. Затоа е неопходно секојдневното и постојано акцентирање и применување на бројните математички поими, релации низ различните воспитно-образовни содржини и активности.

Идејата за создавање на овој прирачник произлезе по добиените резултати од реализација на проектните активности во сите воспитни групи низ сите воспитно-образовни содржини посветени на математиката насловени како „Математика секаде околу нас“, „Математика лесна како песна“, „Во светот на математиката“ ... Активностите кои се понудени во прирачникот се користени при реализација на воспитно-образовните содржини во нашата

установа ОЈУДГ детска градинка „Астибо“ од Штип, и, секако, резултатите не изостанаа во напредувањето на децата. Ова е прв прирачник со ваква содржина наменет за работа со деца од две до четиригодишна возраст, што, секако, е добредојден при реализација на воспитно-образовните содржини кои се реализираат низ игра. Би сакале да кажеме дека во секоја активност од сите развојни домени се среќава математиката, само во прашање е начинот на нејзината реализација и посветеност на вниманието во поттикнување на децата за осознавање на математичките поими, релации, стекнување вештини за споредба, класификација, серијација, просторна ориентација..., за што сме повикани ние возрасните, воспитувачите, родителите и сите кои професионално практикуваат воспитно-образовна работа со деца.

Важно е да се напомене дека при остварување на целта, сите активности без исклучок, го поттикнуваат севкупниот развој на децата затоа што во себе имаат активности преку кои треба да се обои нешто, да се исече, да се спореди, да се именува или да се научи нов израз – поим, со што сè е испреплетено меѓусебно и подеднакво важно. Само креативноста, подготвеноста на воспитувачот за реализација на планираната активност ќе ги даде очекуваните резултати и постигнување на развојните стандарди. Креативноста на воспитувачите, родителите и останатите корисници на овој прирачник ќе овозможи понудените активности да ги модифицираат, да ги приспособат, да ги прошират во понудените начини на реализација или, пак, во друг развоен домен.

Предложените активности се напишани како начин за реализација, и е оставена можност секој со свое видување, со раскажување приказна, искусвени предзнаења, креативноста на корисниците воспитувачи, родители, да ги збогати, да ги приспособи и да ги примени во својата работа со децата. Сакаме да истакнеме дека сите предложени содржини – активности може да се реализираат како групна активност со сите деца, или индивидуално во домашни услови, тие даваат позитивни резултати во развојот на децата.

Содржините и активностите понудени во прирачникот во целост се во согласност со Програмата за рано учење и развој, Програмата за рано учење и развој за деца со пречки во развојот и Стандардите за рано учење и развој кај деца од 0 до 6 години, кои се основни документи за планирање и реализација на воспитно-образовните содржини во предучилишните установи.

За македонското издание:
Издавач ПРОСВЕТНО ДЕЛО - Скопје

За издавачот:
м-р Павле ПЕТРОВ
генерален директор

Главен уредник:
Весна ДУКОСКА

Одговорен уредник:
Ксенија ТРАЈЧЕВА

Автори:
**Е. СИМОНОВСКА, М. СТОЈАНОВА, Ј. КУКУШЕВА, К. ТРАЈКОВА,
Ц. НАКОВСКА, С. МИРАСЧИЕВА, С. ЈОВАНОВА-МИТКОВСКА**

Рецензенти:
**проф. д-р Емилија ПЕТРОВА ЃОРЃЕВА
Билјана ТРАЈЧЕВСКА**

Лектура и коректура:
Ивана КОЦЕВСКА

Дизајн на корица:
Никола ЦИЛАКОВ

Компјутерска обработка:
Никола ЦИЛАКОВ

Технички уредник:
Натали Николовска

За Република Северна Македонија
МАТЕМАТИКА НИЗ ИГРА, ЗБОР И РАЗГОВОР,
Прирачник за воспитувачи и родители на деца од 2 до 4 години
2021 Просветно дело АД. Сите права се задржани.
ул. „Димитрие Чуповски“ бр. 15 - Скопје

ISBN: 978-9989-0-1272-3

Печати: печатница „Напредок“
ул. „120“ бр. 1 - Тетово

I издание
тираж: 500
2021

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

373.2.091.3:51-8(035)

373.2.015.31:793(035)

МАТЕМАТИКА низ игра, збор и разговор : за деца од 2 до 4 години :
(прирачник за воспитувачи и родители) / Елизабета Симоновска ... [и
др.]. - Скопје : Просветно дело, 2021. - 89 стр. : илустр. ; 30 см

Други автори: Магдалена Стојанова, Јасминка Кукушева, Катица Трајкова,
Цветанка Наковска, Снежана Мирасчиева, Снежана Јованова-Митковска. -
Библиографија: стр. 88-89

ISBN 978-608-228-509-2

1. Симоновска, Елизабета [автор] 2. Стојанова, Магдалена [автор] 3.
Кукушева, Јасминка [автор] 4. Трајкова, Катица [автор] 5. Наковска,
Цветанка [автор] 6. Мирасчиева, Снежана [автор] 7. Јованова-Митковска,
Снежана [автор]

а) Математика -- Предучилишно воспитание и образование -- Наставни
методи -- Игра -- Прирачници б) Предучилишни деца -- Развој -- Учење низ
игра -- Прирачници

COBISS.MK-ID 55159813